ממשלת ההטבות לערוץ 14

כיצד חקיקה, אסדרה ומשאבים ציבוריים חיזקו את ערוץ התעמולה של השלטון?

כתיבה: עו"ד טל הלל

מאז הקמת הממשלה ה־37 זכה ערוץ 14 לשורה מצטברת של הקלות חקיקתיות, רגולטוריות ותקציביות. אלה כללו הארכת פטורים זמניים, הפחתת עלויות הפצה ודמי רישיון, החרגה מחובות החלות על מתחריו, הקלה במגבלות בעלות ותוכן, אכיפה מתונה של הפרות, גידול בפרסום הממשלתי וגישה מועדפת לבכירי הממשלה.

מרבית ההסדרים לא מנוסחים כהטבות ייעודיות לערוץ 14, אלא כקטגוריות כלליות החלות גם על גופים נוספים. ואולם, בחינת תוצאתם המצטברת מלמדת כי ערוץ 14 היה הנהנה המרכזי, או אחד הנהנים המרכזיים, וכי נוצרה לטובתו אסימטריה רגולטורית וכלכלית משמעותית.

מבוא

תקשורת חופשית, עצמאית ופלורליסטית היא תנאי יסוד לקיומה של דמוקרטיה. היא מאפשרת לציבור לגבש עמדה על בסיס מגוון מקורות מידע, מקיימת ביקורת אפקטיבית על השלטון ומצמצמת את פערי הכוח והמידע בינו לבין האזרחים. כאשר השלטון משנה את כללי האסדרה, מקצה משאבים ציבוריים ומעניק גישה מועדפת באופן המחזק כלי תקשורת המזוהה עמו, ובמקביל מכביד על כלי תקשורת ביקורתיים, נפגעים השוויון בשוק הדעות, עצמאות העיתונות ויכולתו של הציבור לפקח על נבחריו.

ערוץ 14 ממלא בפועל תפקיד של זרוע תעמולה שלטונית. הדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בלוח שידוריו, הבנוי במידה רבה סביב תוכניות המהדהדות את מסרי הממשלה. במצב זה עוטה הערוץ חזות עיתונאית, אך משמש לא אחת להפצת ספינים, הסתה ולעיתים גם מידע כוזב.

בארבע השנים האחרונות, מאז הקמת הממשלה ה־37, נהנה הערוץ משורה ארוכה של הטבות שלטוניות, חקיקתיות, רגולטוריות ותקציביות, שמסמך זה מבקש למפות. חיזוקו השיטתי של ערוץ המזוהה עם השלטון, על חשבון מתחריו ועל חשבון הקופה הציבורית, הוא דפוס המוכר ממשטרים אנטי-ליברליים, שבהם מיטשטש הגבול בין תקשורת לתעמולה.

חשוב להבהיר כי ההטבות שניתנו לערוץ 14 לא עוגנו, ברובן, כהסדרים ישירים או ייעודיים הנושאים את שמו. תחת זאת, הן הוטמעו לאורך זמן בשורה מצטברת של הסדרים כלליים לכאורה, שערוץ 14 היה הנהנה המרכזי מהם, או לכל הפחות אחד הנהנים העיקריים. מבנה זה איפשר להימנע במידה רבה מן הקשיים המשפטיים והציבוריים הכרוכים בחקיקה פרסונלית מפורשת.

לפיכך, השימוש במונח "הטבה לערוץ 14" הוא שימוש תוצאתי ולא פורמלי. אין הכרח שהוראת חוק, תקנה או החלטה ינקבו בשמו של הערוץ; די בכך שההסדר מקנה לו בפועל יתרון רגולטורי, כלכלי או תחרותי משמעותי. אופיין העקיף והמצטבר של ההטבות הוא גם שמקשה על מיפוין ועל הערכת מלוא השפעתן.

כדי להקל על ההתמצאות, להלן טבלה הממפה את כלל ההטבות שניתנו לערוץ בתקופת הממשלה ה-37, ומצבן העדכני. לגבי כל אחת מן ההטבות ניתן למצוא פירוט בהמשך המסמך.

מועד מתן ההטבה	המהלך	ההשפעה המיטיבה על ערוץ 14	סטטוס
פברואר 2023	תיקון 48 לחוק הרשות השנייה	הארכה של הוראות המעבר והפטורים שנקבעו לבעלי רישיון זעיר בתיקון 44 לחוק הרשות השנייה	פג תוקף; הוארך בתיקון 49
יולי 2024	תיקון 49 לחוק הרשות השנייה	הארכה נוספת של הוראות המעבר והפטורים שנקבעו לבעלי רישיון זעיר בתיקון 44 לחוק הרשות השנייה	פג תוקף ביום 25.2.26
אוגוסט 2024	תיקון 7 לחוק הפצת שידורים	הפצה בעידן פלוס ללא תשלום והחרגת ערוצים זעירים מחובת מסירת השידור החי ללא תמורה	חל רטרואקטיבית; פג תוקף
מרץ 2025	הארכת תיקון 7 לחוק הפצת שידורים	הארכת הסדר הטבות ההפצה בעידן פלוס ללא תשלום והחרגת ערוצים זעירים מחובת מסירת השידור החי ללא תמורה	פג תוקף ביום 15.6.25
אפריל 2026	תיקון 8 לחוק הפצת שידורים	תשלום נמוך בגין הפצה על גבי מערך עידן פלוס	בתוקף עד 1.4.29 או סגירת מערך עידן פלוס – המוקדם מביניהם
יולי 2026	חוק התקשורת (שידורים)	הרחבת הגדרת "ערוץ זעיר", הפחתת חובות תוכן ואתיקה עיתונאית, והחרגות ביחסים עם פלטפורמות	נחקק; רובו עתידי וחלקו הוקפא בבג"ץ
יולי 2026	תקנות הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (כספים)	מעבר מתשלום קבוע של דמי רישיון למנגנון יחסי שעשוי לחסוך לערוץ מיליוני ש"ח בשנה	בתוקף
2023–2026	מינויי מקורבים לממשלה לרשות השנייה	החלשת עצמאות הרשות בעת שנדרשת לפקח על הכנסות הערוץ, מעמדו וחובותיו	הוקפא בבג"ץ; הממשלה הודיעה כי לא תכבד את פסיקת בג"ץ
2023–2026	אי-אכיפה ע"י הרשות השנייה	המשך הענקת הטבות חרף אי-מסירת נתוני הכנסות; הימנעות מאכיפת חובות רגולטוריות	מתמשך; טרם הוכרעה זכאות הערוץ למעמדו כ"ערוץ זעיר"
2023–2026	זינוק בפרסום הממשלתי	הזרמת תקציבי פרסום ציבוריים מוגדלים, המחזקת את הכנסות הערוץ, כוחו המסחרי ומעמדו בשוק	מתמשך; אומץ נוהל לפ"מ לשוויון ולשקיפות
2023–2026	ראיונות בלעדיים וגישה מועדפת לראש הממשלה ולשרים	ראיונות בלעדיים עם ראש הממשלה וגישה מועדפת לבכירי ממשלה מייצרים רייטינג, ביקוש לפרסום ויתרון תחרותי	מתמשך
2023–2026	דיונים פרסונליים לטובת הערוץ בכנסת	הקצאת זמן ומשאבים פרלמנטריים לטובת הערוץ, הפעלת לחץ על מפרסמים ורגולטורים ומתן במה ולגיטימציה לערוץ	מתמשך

מקרא: ■ בתוקף / מתמשך ■ הוקפא בבג"ץ ■ פג תוקף

נקודת המוצא: משטר "הערוץ הזעיר" שנבנה ב־2018

תיקון מס׳ 44 לחוק הרשות השנייה, שפורסם בפברואר 2018, אפשר לערוץ 20, לימים ערוץ 14, לעבור ממעמד של "בעל רישיון ייעודי זעיר", שנדרש להתמקד בתכני מורשת, למעמד של "בעל רישיון זעיר" ללא הגבלה תוכנית דומה. התיקון יצר מסלול אסדרה מקל לערוצים שהכנסותיהם אינן עולות על 80 מיליון ש"ח בשנה.

יש להבחין בין שני רבדים שיצר תיקון החקיקה. האחד, **משטר קבע** מקל שחל על בעל רישיון זעיר, ובכלל זה אפשרות לשדר חדשות ללא חברת חדשות נפרדת והיקף מצומצם של חובות תוכן, לבין "**תקופת מעבר**" בת חמש שנים, שבמהלכה ניתנו פטורים נוספים שנועדו לאפשר הסתגלות לרגולציה החדשה. תקופת המעבר הייתה אמורה להסתיים ב־25 בפברואר 2023.

למה ההבחנה חשובה?

המסלול של "ערוץ זעיר" לא נוצר בארבע השנים האחרונות. עם זאת, הכנסת הנוכחית הביאה להארכת הטבות זמניות לאחר מועד פקיעתן, יצירת הטבות הפצה חדשות, ובהמשך שינוי יסודי של רף ההכנסות ושל משטר האסדרה, כך שההקלות יוכלו להמשיך לחול גם על ערוצים גדולים משמעותית, עד כדי שבחוק השידורים שחוקק (וטרם נכנס לתוקף) כלל הערוצים המסחריים מוגדרים כ"ערוצים זעירים".

הקלות לערוצים זעירים במשטר הקבע[1]

להלן פירוט ההקלות הרגולטוריות הקבועות הניתנות לערוץ המוגדר כ"ערוץ זעיר" מכוח תיקון 44 (יצוין כי נכון למועד כתיבת מסמך זה, טרם הוכרעה שאלת מעמדו של ערוץ 14 כערוץ זעיר לשנת 2025 בשל אי דיווח על הכנסות):

- פטור מחובת הפרדה מבנית בתחום החדשות – ערוץ זעיר רשאי להפיק ולשדר מהדורות חדשות שלא באמצעות חברת חדשות נפרדת וייעודית.
- הקלות משמעותיות בתחום האתיקה העיתונאית – על ערוץ זעיר לא חלות מלוא חובות האתיקה החלות על חברות החדשות. בין היתר, הוא אינו מחויב לפעול לפי תקנון האתיקה של מועצת העיתונות ואינו נדרש להקים ועדת אתיקה בראשות שופט בדימוס. כללי האתיקה המצומצמים החלים עליו נקבעו בשנת 1994, ואינם מותאמים להתפתחויות שחלו מאז בשוק התקשורת. כתוצאה מכך, הערוץ פטור מחובות אתיות הקבועות בחוק ובתנאי הרישיון של חברות החדשות, ובהן החובה להבטיח כי שידורי החדשות יהיו מדויקים, מהימנים ומאוזנים, וכי לא ישתקפו בהם עמדותיהם ודעותיהם האישיות של מנהלי החברה, עובדיה או בעלי מניותיה.
- פטור מחובות ההשקעה בהפקות מקומיות – ערוץ זעיר אינו כפוף לחובה שלפיה לפחות 40% מכלל שידוריו יהיו הפקות מקומיות, וכן לחובה שלפיה לפחות 50% ממכסת ההפקות המקומיות יוקצו להפקות מקומיות קנויות.

[1] טל הלל, המשלה מבססת את ערוץ 14 כזרוע תעמולה באמצעות הטבות רגולטוריות, **מכון זולת** (7.8.2024).

- צמצום סמכויות האכיפה בתחום הפרסום – סמכותה של הרשות השנייה להגביל את זמן שידורם של תשדירי פרסומת בערוץ המבצע הפרות אינה חלה במלואה על ערוץ זעיר.
- פטור ממגבלות החלות על שידורי פרסומת – ערוץ זעיר נהנה מהקלות ביחס למגבלות על היקף הפרסום, עיתויו, משכו והמרווחים בין תשדירי הפרסומת, החלות על ערוצים אחרים.
- פטור מחובת השקעה בהפקות מסוגה עילית – הערוץ אינו מחויב להעביר תשלומים או להקצות השקעה לשם הפקת תוכני סוגה עילית.
- פטור מחובת השקעה בקולנוע ישראלי – הערוץ אינו מחויב להשתתף במימון או בהשקעה בהפקתם של סרטים ישראליים.

הארכת הוראות המעבר (תיקונים 48 ו־49 לחוק הרשות השנייה)[2]

עם הקמת הממשלה ה־37 עמדה לפקוע תקופת המעבר שנקבעה ב־2018. תיקון מס׳ 48, שקודם במהירות בראשית 2023, האריך אותה בשנה וחצי. ביולי 2024 התקבל תיקון מס׳ 49, שהאריך אותה פעם נוספת עד 25.2.26. שר התקשורת הציג את ההארכה כפתרון זמני עד להשלמת חוק השידורים.[3]

להלן פירוט ההקלות הרגולטוריות הזמניות שניתנו לערוצים הזעירים (שתוקפן פג בפברואר 2026):

- החרגה ממגבלת הריכוזיות בבעלות – הותר לבעלים יחיד להחזיק ביותר מ־74% מאמצעי השליטה בערוץ, בניגוד למגבלה החלה ככלל על בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה.
- החרגה ממגבלות הבעלות הצולבת – הותר לבעל זיכיון לשידורי רדיו להחזיק גם בבעלות על בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, אף שהדין מגביל ככלל החזקה מקבילה באמצעי תקשורת מסוגים שונים.
- פטור מתשלום דמי רישיון שנתיים – הערוץ היה פטור מתשלום דמי הרישיון השנתיים בתקופת תחולתה של הוראת השעה. כפי שיפורט בהמשך המסמך, לאחר פקיעת ההטבה שינתה הממשלה את התקנות המסדירות את דמי הרישיון, באופן המאפשר לערוץ 14 להמשיך ולשלם דמי רישיון בשיעור מופחת גם לאחר פקיעת הפטור הזמני.
- הקלות בתנאים ובבטוחות הנלווים לרישיון – לערוץ ניתנו הקלות בדרישות הרגולטוריות והכספיות הנלוות להחזקה ברישיון, ובכלל זה בדרישות להעמדת ערבויות ובטוחות.
- פטור מתנאי הסף לקבלת רישיון – הערוץ הוחרג מחלק מן התנאים המקדמיים הנדרשים ככלל לצורך קבלת רישיון לשידורי טלוויזיה, ובכך התאפשר לו לקבל רישיון אף מבלי לעמוד במלוא הדרישות החלות על מבקשי רישיון אחרים.

כאמור, הוראת המעבר אמורה הייתה לספק תקופת הסתגלות מוגבלת. הארכתה פעמיים, חמש ושש שנים לאחר יצירת המסלול, הפכה הקלות זמניות לכלי שממשיך להגן על המודל העסקי והבעלותי של ערוץ 14 גם לאחר התבססותו.

---

[2] טל הלל, המשלה מבססת את ערוץ 14 כזרוע תעמולה באמצעות הטבות רגולטוריות, **מכון זולת** (7.8.2024).
[3] חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס׳ 49), התשפ"ד-2024, **מאגר החקיקה הלאומי – אתר הכנסת**.

חוקי עידן פלוס: העברת עלויות ההפצה לציבור

עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל, הורה שר התקשורת לרשות השניה, לצרף באופן מיידי את ערוצי הטלוויזיה 9, 24, 14 והלא טיוי, ואת ערוצי הרדיו האזוריים והמגזריים, למערך עידן פלוס, עד תום הלחימה.[4] הנימוק למהלך היה המצב הביטחוני, נימוק שלא זכה לכל אישוש של גורמי המקצוע. הוראת השר ניתנה ללא סמכות, ובניגוד למצב החוקי, לפיו כלל הערוצים המסחריים המפיצים את שידוריהם על גבי המערך מחויבים בתשלום דמי הפצה.

באוגוסט 2024 התקבל כהוראת שעה תיקון מס׳ 7 לחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות. התיקון עיגן את חובת הפצתם של ערוצים זעירים במערך "עידן פלוס", ופטר את הערוצים המסחריים מתשלום דמי ההפצה החל מ-7 באוקטובר 2023. החלת הפטור רטרואקטיבית הכשירה את ההפצה בדיעבד, ומנעה גביית חיוב שנצבר בתקופת הביניים, כאשר עלויות ההפעלה הועברו אל תאגיד השידור הישראלי, ערוץ הכנסת ואוצר המדינה. לתיקון היה יתרון נוסף לערוץ 14. בעוד ערוצים 12 ו-13 חויבו למסור לספקי טלוויזיה באינטרנט את השידור החי שלהם ללא תמורה, הערוצים הזעירים הוחרגו בתקופת הוראת השעה מחובה זו. כך יכול היה ערוץ 14 ליהנות מהפצה במערך ציבורי ללא תשלום, ובמקביל לנהל משא ומתן מסחרי עם פלטפורמות אינטרנט על התמורה בעד נשיאת שידוריו. תוקף הוראת השעה שנקבע היה עד ליום 31.1.25, ובמרץ 2025 הוארך ההסדר עד 15.6.25.[5]

באפריל 2026 נחקק תיקון מס׳ 8 לחוק, שיצר מנגנון תשלום מדורג לשלוש שנים, מ1.4.26 ועד 1.4.29 או עד סגירת מערך עידן פלוס, לפי המוקדם. דמי ההפצה נקבעו לפי הכנסות הגוף בשנת 2024 באופן הבא: הכנסות בגובה עד 40 מיליון ש"ח – פטור מתשלום דמי הפצה; הכנסות בגובה 40-220 מיליון ש"ח – תשלום דמי הפצה בסך 120 אלף ש"ח; הכנסות בגובה 220-600 מיליון ש"ח - תשלום דמי הפצה בסך 600 אלף ש"ח; והכנסות מעל 600 מיליון ש"ח - תשלום דמי הפצה בסך 1.3 מיליון ש"ח.[6]

לפי פרסום דה-מרקר, הרשות השנייה סיווגה את ערוץ 14 במדרגת 120 אלף ש"ח, לעומת 600 אלף ש"ח לרשת ו-1.3 מיליון ש"ח לקשת.[7] גם לאחר התשלום המדורג, עיקר עלות המערך נותרה על גופים ציבוריים: הכנסת ממשיכה לשלם כ-5.488 מיליון ש"ח בשנה עבור ערוץ הכנסת; תאגיד השידור נושא ביתרת עלויות ההפעלה; ואוצר המדינה משתתף בשנת 2026 ובמימון טיפול בתקלות.

נוסף על כך נקבעה הוראת מעבר רטרואקטיבית לתקופה שבין 15.6.25 ל-31.3.26, שלפיה הערוצים המסחריים ותחנות הרדיו פטורים מדמי הפצה והיתרה ממומנת מכספי ציבור. התוצאה המצטברת היא הפחתה חדה של מחיר ההפצה לערוץ 14, תוך גלגול חלק ניכר מן העלות אל הציבור.

---

[4] עידן פלוס מתרחב במלחמה, **אתר משרד התקשורת** (12.10.2023).
[5] חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות (תיקון מס׳ 7 - הוראת שעה), התשפ"ד–2024, אתר הכנסת.
[6] חוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות (תיקון מס׳ 8 – הוראת שעה), התשפ"ו–2026, מאגר החקיקה - **אתר הכנסת**.
[7] יסמין גואטה, עכשיו ערוץ 14 ישלם? ועדת הכלכלה אישרה הסדר חדש למימון מערך עידן פלוס, **דה-מרקר** (24.3.2026).

חוק השידורים של קרעי: הפיכת ההקלות הרגולטוריות למבנה קבע

חוק התקשורת (שידורים), שהכנסת אישרה סופית יולי 2026, כולל רפורמה רחבה שאינה נוגעת רק לערוץ 14. עם זאת, כמה מהוראותיו מתאימות באופן ישיר לצרכים הרגולטוריים של הערוץ. הדבר היה כה ברור לח"כ גלית דיסטל, יו"ר הוועדה המיוחדת שדנה בחוק, עד שזו הפנתה אצבע מאשימה ישירה לערוץ 14 ולנציגי התקשורת הימנית: "אתם אפילו לא מסתכלים על הוועדה הזאת. אני כרגע מונעת את החשכת המסך שלכם לבד. חברי כנסת מהימין יודעים רק לבכות ולהתבכיין על התקשורת מבוקר עד ערב, אבל פה זה המאני-טיים".[8]

במסגרת החוק ניתנו לערוץ הטבות רגולטוריות רבות, כאשר המרכזית שבהן היא תיקון עקיף לחוק הרשות השנייה, המעלה את תקרת ההכנסה להגדרת "בעל רישיון זעיר" מ־80 מיליון ש"ח לשני מיליארד ש"ח. העלאת התקרה מונעת מצב שבו צמיחת הכנסות ערוץ 14 תוציא אותו מן המסלול המרוכך, ומגבילה את האפשרות לטעון לחוסר שוויון בין הערוצים המסחריים. מאחר שכל הערוצים המסחריים הקיימים מצויים מתחת לרף של שני מיליארד ש"ח, ההגדרה הופכת ממסלול שנועד לשחקן קטן, למסגרת החלה למעשה על כלל השוק הקיים.

ההקלות המרכזיות בחוק שמיטיבות עם ערוץ 14

- הרחבת הגדרת "ערוץ זעיר": העלאת הרף פי 25, מ-80 מיליון ש"ח לשני מיליארד ש"ח, מנטרלת את הסיכון שהצמיחה בהכנסות תביא לאובדן ההקלות.
- חדשות והפרדה מבנית: החוק מצמצם את המנגנונים המוסדיים שהפרידו בין בעל הרישיון לבין חברת החדשות, ומחליש הגנות שנועדו למנוע התערבות בעלי שליטה בתוכן.
- בעלים יחיד: החוק מבטל את איסור האחזקה של למעלה מ-74% בערוץ.
- בעלות צולבת: החוק מבטל או מצמצם מגבלות שהגבילו שליטה מקבילה בכמה אמצעי תקשורת ובין ערוצים לפלטפורמות.
- הפקות מקור: ספקים שהיו פטורים מחובת השקעה ייכנסו למתווה מדורג שמתחיל ב-2.8% מהכנסותיהם בשנת 2027 ומגיע ל-6.5% בשנת 2032. זהו מסלול כניסה מקל ביחס לחובות ההיסטוריות של קשת ורשת.
- העברת תכנים לצפייה נדחית: חובת מסירת תכנים למפיצים ללא תמורה הותנתה בנתח של יותר מ־40% משוק הפרסום. על פי מבנה השוק הקיים, התנאי צפוי לחול על ערוצים 12 ו13, ולא על ערוץ 14.
- שידורי חדשות מירושלים: החוק מבטל את החובה שהייתה מחייבת את הערוץ להעביר את פעילות החדשות ממודיעין למחוז ירושלים, לאחר שהפטור הזמני פקע והערוץ המשיך לפעול ממודיעין.

[8] ביני אשכנזי, לא שגרתי: גלית דיסטל יוצאת נגד ערוץ 14 ומחמיאה לאופוזיציה, **ישראל היום** (25.3.2026).

- יחסים עם פלטפורמות: הוראות הקבע והמעבר מטילות חובות מסירה ללא תמורה על הערוצים בעלי נתח השוק הגדול, בעוד ערוץ 14 מוחרג בפועל ויכול להמשיך לדרוש תמורה בעד שידוריו.

יש לציין כי בג"ץ הוציא צו ארעי לגבי הוראות שתחולתן מיום הפרסום, לאחר שקבע כי העתירות מעלות טענות כבדות משקל וכי קיים חשש שיהיה קשה להשיב את המצב לקדמותו. רוב הוראות החוק אמורות ממילא להיכנס לתוקף 24 חודשים לאחר הפרסום. לכן מדובר בהסדרים בעלי תחולה עתידית, ולא בהטבות שכבר התממשו.

הפחתת תשלום דמי הרישיון בתקנות

בפברואר 2026 פגה תוקף הטבת המעבר שניתנה לערוצים זעירים במסגרת תיקון 44 משנת 2018. לכן, ביולי 2026 פרסם משרד התקשורת טיוטת תקנות שמחליפה דמי רישיון שנתיים אחידים בסך 11.42 מיליון ש"ח במנגנון יחסי: 1.6% מממוצע הכנסות הערוץ בשלוש השנים האחרונות, אשר כבר נכנסה לתוקף.[9] לפי חישוב שפורסם בכלכליסט, התשלום של ערוץ 14 עשוי לעמוד על כ־1.6 מיליון ש"ח, והחיסכון ביחס לסכום הקבוע עשוי להיות כ־7–9 מיליון ש"ח בשנה. השימוש בממוצע תלת-שנתי מיטיב במיוחד עם גוף שנמצא בצמיחה, משום ששנות ההכנסה הנמוכות מושכות את בסיס החיוב כלפי מטה.

מינוי מועצת הרשות השנייה והחלשת העצמאות הרגולטורית

במרץ 2026 אישרה הממשלה את המלצת שר התקשורת, שלמה קרעי, למינוי מקורבתו ד"ר יפעת בן-חי שגב, כיו"ר מועצת הרשות השנייה, וכן את מינויה של כינרת בראשי, עו"ד ואשת טלוויזיה, המזוהה עם ערוץ 14.

הליך המינוי לווה בטענות למינויים פוליטיים, להתערבות לשכת שר התקשורת ולניסיון לשנות את מאזן הכוחות במועצה; שבעה חברים הודיעו על התפטרותם בעקבות לחצים פוליטיים כבדים שהופעלו עליהם מצידו של אלעד זמיר, ראש המטה של השר קרעי, ובג"ץ התערב על ידי הקפאת חלק מן המינויים והשבת המועצה הקודמת לפעולה.[10] לאור הקפאת כהונתה של בן-חי שגב על ידי בג"ץ, זו הודיעה כי היא מוותרת על התפקיד. באופן סמלי, בן-חי שגב בחרה להודיע על פרישתה בערוץ 14, באולפן "הפטריוטים".[11]

---

[9] תקנות הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (כספים), תשנ"ב-1992.

[10] איתמר ב"ז, בג"ץ דורש מהשר קרעי תשובות לגבי הלחצים שהפעילה לשכתו על חברי מועצת הרשות השנייה, **העין השביעית** (10.6.2026).

[11] איתמר ב"ז, יפעת בן-חי שגב הודיעה בשידור בערוץ 14: ויתרתי על ראשות מועצת הרשות השנייה, **העין השביעית** (27.7.2026).

החלשת עצמאותו של הרגולטור היא הטבה מערכתית לערוץ הנתון לפיקוחו, דווקא בתקופה שבה המועצה נדרשה לבחון את הכנסות ערוץ 14, את מעמדו כערוץ זעיר, את חובות הדיווח שלו ואת המשך שידור החדשות ממודיעין.

אי אכיפה כהטבה

ישנו דפוס עקבי של הימנעות הרשות השנייה מאכיפת הוראות הדין החלות על ערוץ 14, בשורה של החלטות והימנעויות המצטרפות זו לזו לכדי מדיניות בפועל: הפרות נמשכות אינן נאכפות במועדן, סנקציות מוטלות בשיעורים נמוכים ביחס לתועלת הכלכלית שמפיק הערוץ מן ההפרה, ותקופות מעבר והקלות זמניות ממשיכות לחול הלכה למעשה גם לאחר שפקעו.

לאי-אכיפה שיטתית זו יש משמעות כלכלית ורגולטורית מובהקת. כאשר רגולטור נמנע מהפעלת סמכויותיו במשך תקופה ממושכת, התוצאה הכלכלית עבור הגורם המפוקח עשויה להיות זהה למתן פטור או הטבה מפורשים: נחסכות עלויות ציות, נשמרות זכויות והקלות שהיו אמורות לפקוע, ונוצר יתרון תחרותי הנגזר לא מן ההיתר שבדין אלא מהימנעות הרשות מלאכוף אותו. במובן זה, אי-האכיפה משמשת כמנגנון שבאמצעותו מוענקת לערוץ 14 הטבה של ממש.

אי-מסירת נתוני הכנסות ושימור מעמד "ערוץ זעיר"

מעמד של בעל רישיון זעיר מותנה בהיקף הכנסות נמוך מן הרף הקבוע בדין, ולכן דיווח ההכנסות הוא תנאי בסיסי לפיקוח. ערוץ 14 לא מסר במועד את מלוא הנתונים שנדרשו לשנת 2025, ביקש ארכה ממושכת, ונקנס בסכומים של עשרות אלפי שקלים בלבד. לפי דיווחים, הרשות השנייה הפעילה עיצום מותנה של 75 אלף ש"ח וקבעה עיצום נוסף של 85 אלף ש"ח אם הנתונים לא יימסרו במועד נוסף.[12]

במקביל פורסמו הערכות שלפיהן הכנסות הערוץ מפרסום חצו מזמן את רף 80 מיליון השקלים, ואף הגיעו לכ-150 מיליון ש"ח, אך אלה אינן נתונים כספיים מבוקרים ופומביים.[13] מכון זולת פנה לרשות השנייה בדרישה שלא להמשיך להעניק לערוץ הטבות המותנות במעמד זעיר כל עוד הוא אינו מוכיח את זכאותו. כאשר הקנס האפשרי עומד על עשרות אלפי שקלים והפטורים עשויים להיות שווים מיליונים, נוצר תמריץ כלכלי ברור לעכב את הדיווח. נכון למועד המסמך לא פורסמה הכרעה סופית ומנומקת של המועצה בדבר מעמד הערוץ לשנת 2025.

כאשר רגולטור נמנע מהפעלת סנקציה או מגביית תשלום במשך תקופה ממושכת, התוצאה הכלכלית עשויה להיות דומה לפטור.

אי־אכיפת הוראות הדין לאחר פקיעת תקופת המעבר בפברואר 2026

ההקלות שנקבעו במסגרת תקופת המעבר פקעו ביום 25.2.2026, ומשכך היה על הרשות השנייה לדרוש מערוץ 14 להתאים את פעילותו ואת מבנה הבעלות בו להוראות הדין החלות על בעלי רישיונות לשידורי

[12] חן אגרי, לשלול לאלתר את המעמד המיוחד שהעניקה הממשלה לערוץ 14, **העין השביעית** (21.7.2026).
[13] יסמין גואטה, "יש לראות בחומרה את התנהלות הערוץ": הרשות השנייה קנסה את ערוץ 14 שמסתיר את נתוני ההכנסות שלו, **דה מרקר** (5.7.2026).

טלוויזיה, לכל הפחות של ערוץ זעיר. בכלל זה, היה עליה לבחון את המשך החזקתו של בעלים יחיד ביותר מ־74% מאמצעי השליטה בערוץ, את עמידתו במגבלות הבעלות הצולבת וכן את מילוי התנאים, הבטוחות והדרישות הנלוות לרישיונו. ואולם, נכון למועד כתיבת מסמך זה, לא פורסם כי הרשות דרשה מן הערוץ לבצע את ההתאמות המתחייבות, קבעה לוח זמנים לתיקון ההפרות או נקטה נגדו הליך אכיפה בשל המשך פעילותו בהתאם להסדרים שפקעו. בכך אפשרה הרשות, הלכה למעשה, את המשך תחולתן של ההקלות גם ללא הסמכה מפורשת בחוק. הימנעות זו מעניקה לערוץ 14 הארכה מינהלית דה־פקטו של ההטבות, פוגעת בעקרון שלטון החוק ובשוויון בין בעלי הרישיונות, ומטשטשת את הגבול שבין הפעלת שיקול דעת באכיפה לבין שינוי הדין באמצעות אי־אכיפתו.

המשך שידור ממודיעין לאחר פקיעת הפטור

הפטור הזמני מחובת שידור החדשות ממחוז ירושלים פקע, אך ערוץ 14 המשיך להפעיל את מערך החדשות ממודיעין.[14] בדיון בוועדת הכלכלה ביולי 2025 הבהיר הייעוץ המשפטי כי הדין אינו מאפשר הארכה נוספת ללא חקיקה. למרות זאת, האכיפה נותרה בידי הרשות השנייה והערוץ המשיך לשדר ממודיעין. חוק השידורים פותר את הקושי בדיעבד באמצעות ביטול החובה באופן כללי, עם זאת הוראותיו טרם נכנסו לתוקף.

כאשר רגולטור נמנע מאכיפה במשך תקופה ממושכת ולאחר מכן המחוקק מבטל את החובה, התוצאה הכלכלית דומה להארכת פטור: נחסכות עלויות מעבר, שכירות, תשתית וכוח אדם. אין נתון פומבי מוסכם שמאפשר לכמת את מלוא החיסכון, אך הערוץ עצמו טען שהשקיע סכומים ניכרים באתר במודיעין, דבר הממחיש את ערכה הכלכלי של ההימנעות ממעבר.

זינוק בפרסום הממשלתי

עם הקמת הממשלה ה־37 חלה קפיצה חדה בהיקף הפרסום שרכשו מהערוץ משרדי ממשלה שבראשם עומדים שרים מהליכוד, בהם משרד ראש הממשלה. במקביל נרשמה עלייה מובהקת גם בסך כל הפרסום שרכשה ממשלת נתניהו מערוץ 14 בהשוואה לקודמתה, "ממשלת השינוי" של נפתלי בנט ויאיר לפיד. מדובר בכסף ציבורי שמחולק ע"י משרדי הממשלה בהתאם למדיניות שאומצה בכל אחד מהם, לעתים קרובות תוך מעורבות אישית של השרים או המנהלים הבכירים. הזינוק בהיקף זמן האוויר שנרכש מערוץ 14 החל ביולי 2023, כחצי שנה אחרי מינויי השרים. כך, נרשמה עלייה של כ־35% בזמן האוויר שנרכש בהשוואה ל־2022, אז כיהנה "ממשלת השינוי". העליות הבולטות ביותר חלו במשרדים שבראשם עומדים שרים מהליכוד.

באוקטובר 2023, אחרי הטבח, משרד ראש הממשלה החל לפרסם בערוץ 14 ללא הפסקה במשך שלושה חודשים. המשרד רכש זמן אוויר בהיקף כולל של כ־83 דקות, יותר ממה שרוב משרדי הממשלה

[14] עדיאל איתן מוטסקי, עוד מתנה לערוץ 14: ועדת הכלכלה תצביע על הארכת הפטור לערוץ משידור חדשות מירושלים, **כלכליסט** (28.7.2025).

האחרים רכשו לאורך כל 2023. הרכישה התחדשה באוקטובר 2024. לא מדובר בתעמולה אישית בשירות נתניהו, כדי שתוכן כזה ישודר בערוץ 14 אין צורך לרכוש זמן אוויר, אלא בהחלטה להקצות לערוץ כספי קמפיינים של גופים הכפופים למשרד ראש הממשלה. מטה הטיפול במשפחות החטופים בראשות גל הירש, למשל, ומערך הסייבר הלאומי, שהריץ קמפיין בכיכובו של יניב ביטון נגד "מגפת השתפת", שנועד להיאבק בהפצת חדשות כזב.

זינוק דומה נרשם בעוד ארבעה משרדי ממשלה שבהם מכהנים כיום שרים מהליכוד: משרד התחבורה בראשות מירי רגב, משרד הכלכלה בראשות ניר ברקת, משרד החקלאות בראשות אבי דיכטר ומשרד הביטחון בראשות יואב גלנט. מבין כלל שרי הליכוד שמשרדיהם נבדקו, רק באחד נרשמה ירידה מובהקת בהיקף הפרסום, והוא המשרד להגנת הסביבה בראשות עידית סילמן.

אפקט דומה נרשם גם אצל משטרת ישראל, שעוברת תהליך פוליטיזציה מואץ תחת השר איתמר בן גביר. ב-2022, תחת "ממשלת השינוי", וגם ב-2023 תחת בן גביר, המשטרה רכשה מערוץ 14 זמן אוויר בהיקף אפסי. ב-2024, בבת אחת, הפכה המשטרה לאחד הרוכשים הבולטים מבין אלו שנבדקו, עם כ-123 דקות פרסום שנרכשו לאורך כחמישה חודשים. התשדירים של משטרת ישראל ציירו תמונה מחמיאה של התפקוד המשטרתי ב-7 באוקטובר ובחודשי המלחמה שלאחר מכן, ובמקביל שימשו לגיוס כוח אדם. לפי השקופית ששובצה בסיומם, מדובר בקמפיין משותף של המשטרה ושל משרדו של בן גביר.[15]

המשמעות: גם כאשר כל מודעה נרכשת במחיר שוק, העדפה שיטתית של גוף תקשורת מסוים בידי משרדי ממשלה מזרימה אליו הכנסות, מחזקת את כוחו המסחרי ומשדרת לשוק הפרסום הפרטי מסר של לגיטימציה והצלחה.

לאור האמור, עתרו מכון זולת והתנועה לרגולציה הוגנת לבג"ץ, נגד אופן ההתקשרות של ממשלת ישראל, שריה וראש הממשלה עם כלי תקשורת, ובפרט נגד מתן יתרונות כלכליים לערוץ 14 באמצעות הסטת תקציבי פרסום ממשלתיים ומתן ראיונות בלעדיים. בעתירה נטען כי כאשר הממשלה, משרדיה או בכיריה מחליטים לאן יופנו תקציבי פרסום ממשלתיים, או לאילו כלי תקשורת תינתן גישה מועדפת לראש הממשלה ולשרים, מדובר בשימוש במשאבים ציבוריים, בכספי ציבור ובכוח שלטוני, ולכן החלטות כאלה חייבות להתקבל על בסיס שיקולים מקצועיים, שוויוניים, ענייניים ושקופים.[16]

ביום 17.6.26 הגישה המדינה לבית המשפט עדכון לפיו אומץ נוהל "תכנון ורכש מדיה" של לפ"מ. במסגרת הנוהל הובהר כי לפ"מ היא הגורם הממשלתי המרכזי והמוסמך להתקשר עם גופי מדיה עבור פרסומים ממשלתיים, וכי עליה לפעול לפי כללי המשפט המינהלי ועל בסיס שיקולים מקצועיים,

[15] איתמר ב"ז, חשיפה: היקף הפרסום הממשלתי בערוץ 14 זינק אחרי חזרת נתניהו לשלטון, **שקוף** (9.11.2024).
[16] העתירה התייחסה גם להחלטת הממשלה לנתק את התקשרויותיה עם עיתון "הארץ", בטענה כי מדובר במהלך חד–צדדי היוצר העדפה כלכלית מובהקת לגופי תקשורת מסוימים משיקולים פוליטיים. לשיטת העותרים, המשך המצב הקיים מאפשר שימוש פסול בתקציבי המדינה, מתן יתרונות כלכליים לגוף מסחרי בחוסר תום לב, ופגיעה בעיקרון השוויון ובכללי המינהל התקין.

שוויוניים ואחידים. עוד נקבע כי משרדי הממשלה מחויבים לקבל את שירותי הפרסום מלפ״מ, למעט חריגים, וכי אחת לחצי שנה יפורסמו כלל התקשרויות לפ״מ לרכש מדיה בפילוח לפי גופי מדיה. בכך נוצר מנגנון שקיפות ובקרה משמעותי, שיאפשר לציבור לבחון כיצד מחולקים תקציבי הפרסום הממשלתיים בין כלי התקשורת. בהחלטתו מיום 29.6.26 קבע בית המשפט, בהתאם לעמדת העותרות, כי המדינה תגיש הודעת עדכון נוספת באשר לתיקון הוראות התכ״ם לעניין התקשרויות בין משרדי ממשלה לבין גופי תקשורת.[17]

ראיונות בלעדיים וגישה מועדפת לראש הממשלה

מאז מרץ 2021 נמנע ראש הממשלה נתניהו כמעט לחלוטין מראיונות לערוצי החדשות הישראליים 11, 12 ו-13, ובמקביל העניק ראיונות חוזרים לערוץ 14. לפי תיעוד ״העין השביעית״, עד תחילת 2025 העניק נתניהו לערוץ 14 ולגלגולו הקודם עשרות ראיונות, בהיקף מצטבר של יותר מ-11 שעות. הראיונות הניבו לערוץ שיאי רייטינג: 5.8% באוקטובר 2022, 9.3% באפריל 2023 ו-13.8% ביוני 2024.[18]

ראיון בלעדי עם ראש ממשלה מכהן הוא משאב ציבורי נדיר בעל ערך מסחרי - הוא מגדיל צפייה, מעלה את הביקוש לפרסום ומסייע ביצירת הרגלי צפייה. לכך מצטרפים קידום הראיונות בחשבונות הרשמיים של ראש הממשלה, נוכחות תכופה של שרים וחברי קואליציה בערוץ, ודיווחים על קדימות לנציגיו בשאלות במסיבות עיתונאים. אין מדובר בהעברה תקציבית, אך ההעדפה העקבית מעניקה לערוץ יתרון תחרותי ברור.

שימוש במשאבי הכנסת ומוסדותיה לטובת הערוץ

במהלך הקדנציה הוקדש לערוץ 14 זמן פרלמנטרי חריג, בדיונים פרסונליים ספציפיים, מעבר לזמן שהוקדש בועדות לחקיקה ייעודית שנועדה להיטיב עם הערוץ ואודותיה פורט בהרחבה. כך, ועדת הכלכלה קיימה דיון ייעודי ביולי 2025 בשאלת חובת המעבר של הערוץ לירושלים;[19] וכן קיימה שני דיונים בטענות ל״חרם מפרסמים״ על הערוץ;[20] בוועדה הוועדה לביטחון לאומי נקבע דיון בנושא ״בדיקת אנשי ערוץ 14 – פגיעה בחופש העיתונות והמרחב הדמוקרטי״, אשר בוטל, לדברי יו״ר הוועדה ח״כ צביקה פוגל, בשל סירובם של היועמ״שית לממשלה ופרקליט המדינה להגיע לדיון;[21]

דיונים אלה אינם הטבה כספית כשלעצמם, אך הם מעניקים לערוץ במה, לגיטימציה וסיוע מוסדי בקידום דרישותיו הרגולטוריות.

התמונה המצטברת והמשמעות הדמוקרטית

---

[17] עתירה לבג״צ: לעצור את הזרמת תקציבי הציבור הלא חוקית לערוץ 14, **מכון זולת** (11.2.2026).
[18] שבי גטניו, מדוע ערוצי הטלוויזיה שותקים מול חרם הראיונות של נתניהו? **העין השביעית** (6.1.2025).
[19] יו״ר ועדת הכלכלה ביטן קורא למשרד התקשורת לתקן את החוק ולבטל את החובה של ערוצים מסחריים להעביר את מערך החדשות לירושלים – ולתת ארכה לערוץ 14, **חדשות הכנסת** (28.7.2025).
[20] בתום דיון סוער על חרם המפרסמים על ערוץ 14 ביקש יו״ר ועדת הכלכלה ביטן התייחסות של רשות התחרות ומשרד המשפטים: לא יכול להיות שמחרימים בכוונה כדי לסגור אותו, **חדשות הכנסת** (11.9.2024); נבו טרבלסי, בוועדת הכלכלה רצו לדון על בריחת המפרסמים מערוץ 14, אבל אף אחד לא הגיע, **גלובס** (13.9.2023).
[21] רבקה שורק, בגלל היעדרות היועמ״שית: הדיון בנושא בדיקת אנשי ערוץ 14 בוטל, **C14** (18.5.2026).

המסמך מעיד על היווצרותה של שכבה מצטברת של הסדרים: הארכת פטורים זמניים; מימון ציבורי של הפצה; אפשרות לגבות תמורה מפלטפורמות כאשר מתחרים מחויבים למסור את שידוריהם בחינם; העלאת רף "הערוץ הזעיר" פי 25; צמצום חובות בעלות, חדשות והפקות מקור; הקלה פוטנציאלית בדמי רישיון; ואכיפה מתונה של תנאים הקובעים את עצם הזכאות להטבות.

לצד אלה ניכרת תמיכה לא-חקיקתית: זינוק בהיקף הפרסום הממשלתי, גישה בלעדית לראש הממשלה ושימוש במוסדות הכנסת לקידום ענייני הערוץ. חלק מן הצעדים מיטיבים גם עם גופים אחרים, וחלק מן הטענות בדבר פרסונליות עדיין תלויות ועומדות בבג"ץ. אולם, במצטבר נוצרה אסימטריה ברורה, כאשר ערוץ המזוהה עם השלטון זכה שוב ושוב להתאמות רגולטוריות, להפחתת עלויות ולמשאבים ציבוריים, בעוד מתחריו נותרו כפופים לחובות כבדות יותר או אף נדרשו למסור להם נכסים מסחריים ללא תמורה.

המשמעות הדמוקרטית חורגת מן השאלה מי הרוויח כמה שקלים. כאשר כללי המשחק בשוק התקשורת משתנים באופן המתגמל כלי תקשורת תומך, ומחליש את עצמאותם הכלכלית והמוסדית של כלי תקשורת ביקורתיים, השלטון משפיע לא רק על מבנה השוק אלא גם על התנאים שבהם הציבור מקבל מידע ומפקח עליו.